

سکته مغزی

تهیه و تنظیم:

گروه آموزش به بیماران و ارتقای سلامت بیمارستان مهراد

تاریخ بازنگری: اردیبهشت ۱۴۰۵

منابع:

سکته مغزی: اصول تشخیص، پیشگیری و درمان سال ۹۸

سکته مغزی چیست ؟

سکته مغزی یعنی بسته شدن یا پاره شدن یک شریان مغزی که به دنبال آن اختلال در گردش خون آن ناحیه از مغز ایجاد شده و موجب بروز علائمی مثل فلج نیمه بدن، اختلال تکلم و اختلال در راه رفتن می شود.

علل بروز سکته مغزی چیست؟

- ضخیم و سخت شدن دیواره رگ های خونی به دنبال پلاکت های ساخته شده از چربی، کلسیم، کلسترول و ...
- فشار خون بالا
- کلسترول بالا
- دیابت
- چاقی
- استعمال دخانیات
- عدم انجام فعالیت بدنی مناسب و چاقی و اضافه وزن
- مصرف الکل
- عدم رعایت رژیم غذایی مناسب حاوی سبزیجات، میوه، غلات و ماهی (مصرف بیش از اندازه چربی، نمک، کالری)
- استفاده از قرص های پیشگیری از بارداری یا هورمون درمانی با قرص های حاوی استروژن.
- سابقه شخصی و یا خانوادگی سکته مغزی، سکته قلبی یا حمله ایسکمیک گذرا

علائم سکته مغزی چیست؟

- ◇ بروز ناگهانی ضعف و بی حسی در یک طرف بدن
- ◇ تغییر ناگهانی دید در یک یا دو چشم یا دشوار شدن بلع غذا
- ◇ تاری دید به خصوص در یک چشم
- ◇ بروز ناگهانی سردردهای شدید بدون علت که حتی ممکن است بعد از آن فرد بیهوش شود.
- ◇ بروز مشکلات شدید همراه با سرگیجه هنگام راه رفتن
- ◇ بروز مشکلات ناگهانی در صحبت کردن، درک صحبت و شناخت دیگران
- ◇ احساس بی حسی یا فلج ناگهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن
- ◇ کاهش ناگهانی قدرت بدن، تعادل بدن (به سختی راه رفتن) و قوای حسی
- ◇ به هم خوردن تعادل بدن به طور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع، استفراغ کردن، تب، سسکه و یا قورت دادن غذاها به سختی همراه است.
- ◇ بیهوش شدن فرد
- ◇ اشکال در بلع
- ◇ بی اختیاری ادرار و مدفوع

آزمون سگته مغزی:

آزمون سگته مغزی به شناسایی علایم و نشانه های این بیماری کمک می کند. که شامل موارد زیر است:

*** چهره:** از فرد بخواهید لبخند بزند. آیا یک طرف صورت بی حس است؟

*** بازوها:** از فرد بخواهید دست هایش را بالا ببرد. آیا یک دست پایین است؟

*** حرف زدن:** از بخواهید یک جمله ساده را تکرار کند. آیا در به یاد آوردن و بیان کلمات با دشواری روبرو است؟

اقدامات اولیه در مواجهه با سگته مغزی؟

۱- اگر شما و یا همراهتان، دچار هر یک از علائم سگته مغزی شد، باید سریعاً به مرکز درمانی مراجعه نمایید.

۲- علائم سگته مغزی را نادیده نگیرید، حتی اگر فقط یک علامت داشتید و یا علائم خفیف بودند و یا برطرف شدند.

۳- فرصت را از دست ندهید، هر یک دقیقه حیاتی است، پس فوراً به پزشک مراجعه کنید.

۴- اگر یکی یا چند تا از علائم سگته مغزی را برای بیش از چند دقیقه داشتید، با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید.

۵- زمان شروع علائم سگته مغزی را به پزشک اعلام نمایید.

*****مهمترین جنبه از موارد فوق رساندن سریع بیمار به یک مرکز درمانی است، زیرا هر دقیقه که از سگته مغزی می گذرد آسیب وارده به فرد عمیق تر می شود و در اکثر موارد موفقیت درمان بستگی به این دارد که بیمار خیلی زود به بیمارستان رسانده شود.**

عوارض سگته مغزی کدام است؟

- فلج شدن و یا از کار افتادن عضلات.
- مشکل در صحبت کردن و یا فرو دادن غذا و مایعات.
- از دست دادن حافظه و یا مشکل در فکر کردن.
- مشکلات احساسی.
- درد یا سایر احساسات غیر معمول در قسمت هایی از بدن که تحت تاثیر سگته قرار گرفته اند.
- تغییر در رفتار و اهمیت به خود.
- مانند سایر بیماری ها صدمات مغزی و درمان عوارض آنها بسته به اشخاص مختلف متفاوت است.

درمان سگته مغزی:

- برای درمان سگته های غیر خونریزی دهنده، از داروهای حل کننده لخته خون استفاده می کنند.
- در بیمارانی که دچار سگته خفیف مغزی شده اند، درمان دارویی با داروهای ضد لخته مانند وارفارین انجام می شود.
- در صورتی که وارفارین منع مصرف داشته باشد، از داروهای مهار کننده پلاکت ها مانند آسپرین، دیپیریدامول و تیکوپیدین استفاده می شود. (داروهای فوق طبق دستور پزشک باید مصرف شوند).
- در بیمارانی که تنگی عروق گردنی دارند، از طریق جراحی لخته خون را از شریان کاروتید خارج می کنند.

کمک های اولیه هنگام سگته مغزی:

- * اگر بیمار بی هوش است راه تنفسی را باز کنید و تنفس بیمار را کنترل کنید.
- * در صورتی که لقمه غذا یا ترشحات داخل دهان بیمار می باشد، آن را خارج نمایید.
- * در صورتی که بیمار دندان مصنوعی دارد، آن را خارج نمایید.
- * اگر بیمار نفس می کشد او را در وضعیت به پهلو قرار دهید و بلافاصله بدون اینکه بیمار را حرکت دهید با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرید و آمبولانس درخواست کنید.
- * تا زمان رسیدن نیروهای امدادی، علائم حیاتی بیمار (تنفس، نبض، فشارخون) را کنترل کنید.
- * چیزی برای خوردن و نوشیدن به بیمار ندهید.
- * اگر بیمار هوشیار است به او کمک کنید تا دراز بکشد به طوری که سر و شانه هایش مختصری بالاتر از تنه، روی چیزی تکیه کند.
- * سر او را به سمت مبتلا خم کنید و یک حوله روی شانه او قرار دهید تا هر گونه ترشحاتی را جذب کند.
- * هر لباسی را که ممکن است تنفس بیمار را مختل کند، آزاد کنید.
- * به بیمار اطمینان خاطر دهید که در کنار وی هستید و مراقب او می باشید تا نیروهای امدادی برای انتقال بیمار به بیمارستان با آمبولانس آماده شوند.